

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra trestního práva

**ZÁPADOČESKÁ
UNIVERZITA
V PLZNI**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

OBNOVA ŘÍZENÍ V TRESTNÍ PRÁVU

Plzeň 2014

Jan Sýkora

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracoval samostatně a že jsem označil prameny, z nichž jsem pro svoji práci čerpal, způsobem ve vědecké práci obvyklým.

Jan Sýkora

OBSAH

1. ÚVOD.....	- 9 -
2. INSTITUT OBNOVY ŘÍZENÍ A JEHO POSTAVENÍ MEZI DALŠÍMI MIMORÁDNÝMI OPRAVNÝMI PROSTŘEDKY	- 10 -
2.1 DOVOLÁNÍ	- 11 -
2.2 STÍŽNOST PRO PORUŠENÍ ZÁKONA	- 13 -
2.3 VÝZNAM A ÚČEL OPRAVNÝCH PROSTŘEDKŮ.....	- 15 -
2.4 ZÁSADY A PRINCIPY OPRAVNÉHO ŘÍZENÍ	- 16 -
2.4.1 REVIZNÍ PRINCIP	- 17 -
2.4.2 PRINCIP APELAČNÍ.....	- 18 -
2.4.3 PRINCIP KASAČNÍ.....	- 18 -
2.4.4 PRINCIP BONEICIUM COHAESIOIS.....	- 19 -
2.4.5 PRINCIP ZÁKAZU REFORMACE IN PEIUS.....	- 19 -
2.4.6 PRINCIP DEVOLUTIVNÍ	- 20 -
2.4.7 ZÁKAZ REFORMATIONIS IN PEIUS	- 20 -
2.4.8 ZÁSADA ŘÁDNÉHO ZÁKONNÉHO PROCESU	- 21 -
2.4.9 ZÁSADA ZAJIŠTĚNÍ PRÁVA NA OBHAJOBU	- 22 -
2.4.10 ZÁSADA OFICIALITY	- 22 -
2.4.11 ZÁSADA LEGALITY.....	- 23 -
2.4.12 ZÁSADA SPOLUPRÁCE SE ZÁJMOVÝMI SDRUŽENÍMI OBČANŮ.....	- 24 -
2.4.13 ZÁSADA RYCHLOSTI ŘÍZENÍ	- 24 -
2.4.14 ZÁSADA ZDRŽENLIVOSTI	- 25 -
2.4.15 ZÁSADA OBŽALOVACÍ.....	- 25 -
2.4.16 ZÁSADA VEŘEJNOSTI	- 26 -
2.4.17 ZÁSADA PRESUMPCE NEVINY	- 26 -
2.4.18 ZÁSADA VYHLEDÁVACÍ.....	- 27 -
2.4.19 ZÁSADA ÚSTNOSTI	- 28 -
2.4.20 ZÁSADA BEZPROSTŘEDNOSTI	- 29 -
2.4.21 ZÁSADA VOLNÉHO HODNOCENÍ DŮKAZŮ	- 29 -
2.4.22 ZÁSADA ZJIŠTĚNÍ SKUTKOVÉHO STAVU VĚCI BEZ DŮVODNÝCH POCHYBNOSTÍ ..	- 30 -
2.4.23 ZÁSADA NEPŘÍPUSTNOSTI PETIC.....	- 32 -

3. PRÁVNÍ ÚPRAVA OBNOVY ŘÍZENÍ	- 33 -
3.1 ÚČEL OBNOVY ŘÍZENÍ.....	- 34 -
3.2 OBJEKT OBNOVY ŘÍZENÍ	- 36 -
3.2.1 ROZSUDEK	- 37 -
3.2.2 TRESTNÍ PŘÍKAZ.....	- 38 -
3.3 USNESENÍ O ZASTAVENÍ TRESTNÍHO STÍHÁNÍ	- 38 -
3.4 SNESENÍ O PODMÍNĚNÉM ZASTAVENÍ TRESTNÍHO STÍHÁNÍ	- 39 -
3.2.5 USNESENÍ O SCHVÁLENÍ NAROVNÁNÍ	- 40 -
3.2.6 USNESENÍ O POSTOUPENÍ VĚCI JINÉMU ORGÁNU	- 40 -
4. DŮVODY PRO OBNOVU ŘÍZENÍ	- 42 -
5. OPRÁVNĚNÉ SUBJEKTY K PODÁNÍ NÁVRHU NA OBNOVU ŘÍZENÍ	- 45 -
5.1 STÁTNÍ ZÁSTUPCE	- 45 -
5.2 OBVINĚNÝ.....	- 46 -
5.3 OSOBY, KTERÉ MOHOU PODAT VE PROSPĚCH OBVINĚNÉHO ODVOLÁNÍ.....	- 46 -
5.4 OBHÁJCE.....	- 47 -
5.4.1 OBHÁJCE OBVINĚNÉHO V ŘÍZENÍ PROTI UPRCHLÉMU	- 47 -
5.4.2 OBHÁJCE MLADISTVÉHO	- 47 -
5.5 ORGÁN SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ	- 48 -
5.6 ZPĚTVZETÍ NÁVRHU NA OBNOVU ŘÍZENÍ.....	- 48 -
5.7 OKOLNOSTI VYLUČUJÍCÍ PODÁNÍ NÁVRHU NA OBNOVU ŘÍZENÍ	- 49 -
5.7.1 ČASOVÁ OMEZENOST	- 49 -
5.7.2 ZÁNİK TRESTNOSTI	- 49 -
7. ŘÍZENÍ O NÁVRHU NA POVOLENÍ OBNOVY.....	- 50 -
7.1 PŘÍSLUŠNOT SOUDU	- 50 -
7.2 ROZHODNUTÍ O NÁVRHU NA POVOLENÍ OBNOVY ŘÍZENÍ	- 52 -
7.2.1 ZAMÍTNUTÍ NÁVRHU	- 52 -
7.2.2 POVOLENÍ OBNOVY ŘÍZENÍ	- 54 -
7.3 ŘÍZENÍ PO POVOLENÍ OBNOVY.....	- 55 -
8. Porovnání se zahraniční právní úpravou.....	- 58 -
8.1 ZRUŠENÍ PRAVOMOCNÉHO ROZHODNUTÍ V PŘÍPRAVNÉM ŘÍZENÍ.....	- 58 -
8.2 DOVOLÁNÍ	- 59 -
8.3 OBNOVA ŘÍZENÍ.....	- 60 -
9. ÚVAHY DE LEGE FERENDA.....	- 62 -

10. ZÁVĚR	- 63 -
11. POUŽITÁ LITERATURA	- 65 -
12. RESUMÉ.....	- 67 -

1. ÚVOD

Ve své diplomové práci bych se chtěl zaměřit na institut mimořádného opravného prostředku obnovy řízení v trestním právu. Tento institut je upraven v zákoně č. 141/1961 Sb. neboli v trestním řádě. Jeho mimořádnost spočívá především v tom, že podáváme opravný prostředek po právní moci napadeného rozhodnutí, což není běžné, a proto se s tímto institutem setkáváme velice zřídka. Tato netradičnost byla jedním z důvodů, proč jsem si vybral toto téma.

V první části popíšu systém mimořádných opravných prostředků v trestním právu v České republice. Dále bych chtěl zmínit principy a zásady, které ovládají trestní řízení, tedy i obnovu řízení. Poté se podrobněji zaměřím na samotnou obnovu řízení, konkrétně na právní úpravu, teorii a praxi.

Dále porovnáám slovenskou právní úpravu mimořádných opravných prostředků včetně obnovy řízení s naší právní úpravou. Slovenskou právní úpravu jsem si vybral z toho důvodu, jelikož jsme tvořili v nedávné historii jeden stát, který měl jednu jednotnou právní úpravou a myslím si, že bude zajímavé s odstupem dvaceti let pozorovat, jak se jednotlivé země v rámci toho institutu vyvíjí.

Při zpracování této práce budu vycházet především z literatury, která je mi k dispozici ve školní a městské knihovně, dále z judikatury a zdrojů na internetu.

2. INSTITUT OBNOVY ŘÍZENÍ A JEHO POSTAVENÍ MEZI DALŠÍMI MIMOŘÁDNÝMI OPRAVNÝMI PROSTŘEDKY

Obnova řízení je jedním z mimořádných opravných prostředků v trestním řízení, kterým lze napadnout některá pravomocná rozhodnutí, jimiž skončilo trestní stíhání. Jeho smyslem je odstranění nedostatků ve skutkových zjištěních, ke kterým došlo proto, že v původním řízení nebyly známy všechny rozhodné skutečnosti a důkazy, přičemž tyto chybějící skutečnosti a důkazy pro spravedlivé posouzení vyšly najevo až po tom, co původní rozhodnutí nabylo právní moci.¹

Za mimořádné opravné prostředky, krom obnovy řízení dále považujeme stížnost pro porušení zákona a dovolání, které bylo do našeho právního řádu zakotveno velkou novelou trestního řádu z roku 2002. Právní teorie si vytvořila pojem mimořádných opravných prostředků především proto, aby od sebe odlišila opravné prostředky tzv. řádné a mimořádné. Rozdílem mezi řádnými a mimořádnými opravnými prostředky je skutečnost, že institut řádných opravných prostředků lze užít pouze proti rozhodnutím, která nenabyla právní moci, v případě mimořádných opravných prostředků je toto umožněno.

Mimořádné opravné prostředky dělíme na ty, které směřují proti skutkovým vadám a na ty, které směřují proti právním vadám. Proti skutkovým vadám směřuje obnova řízení a proti vadám právním směřuje dovolání a stížnost pro porušení zákona.²

¹ Jelínek, J., Draštík, A., Hasch, K., Nováková, J., Nováková, Š., Sovák, Z., Ševčík, V. *Trestní právo procesní*, 3. vyd. Praha: EUROLLEX BOHEMIA, 2003, 524 s., ISBN 80-86432-58-0

² Šámal, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 5. ISBN 80-7179-249-7

Dále dělíme mimořádné opravné prostředky dle toho, kdo o nich rozhoduje. V případě dovolání a stížnosti pro porušení zákona o nich rozhoduje Nejvyšší soud. Při návrhu na obnovu řízení, o kterém rozhoduje soud, který rozhodl v prvním stupni, pokud však nedošlo k rekvalifikaci trestného činu, pro který by byl příslušný jiný soud.

2.1 DOVOLÁNÍ

Dovolání je mimořádný opravný prostředek, jímž lze napadnout pravomocné rozhodnutí soudu ve věci samé, jestliže soud rozhodl ve druhém stupni a zákon to připouští. Případy pro které je dovolání přípustné jsou taxativně vymezeny v § 265b TŘ. Tento mimořádný opravný prostředek byl zaveden do trestního řádu díky novelizaci zákonem č. 265/2001 Sb., který nabyl účinnosti od 1. ledna 2002.³

Do okruhu osobu, které jsou oprávněné podat dovolání, patří pouze nejvyšší státní zástupce a obviněný, který tak smí konat pouze prostřednictvím svého právního zástupce. Dovolání má pouze devolutivní účinek a podává se ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni.⁴

³ Fryšták, M., a kolektiv. Trestní právo procesní. 3. vydání. Ostava: KEY Publishing s.r.o., 2012, s. 188. ISBN 978-80-7418-160-3

⁴ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. a kol. Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 609. ISBN 978-80-7357-348-5.

Podání dovolání je přípustné pouze pro právní vady nikoliv vady skutkové. Tyto právní vady jsou taxativně vymezeny v § 265b odst. 1 TŘ, jedná se tedy o důvody, kdy ve věci rozhodl věcně nepříslušný soud, nebo soud, který nebyl náležitě obsazen, ledaže místo samosoudce rozhodoval senát nebo rozhodl soud vyššího stupně; ve věci rozhodl vyloučený orgán, tento důvod nelze použít, jestliže tato okolnost byla tomu, kdo podává dovolání, již v původním řízení známa a nebyla jím před rozhodnutím orgánu druhého stupně namítnuta; obviněný neměl v řízení obhájce, ač ho podle zákona měl mít; byla porušena ustanovení o přítomnosti obviněného v hlavním líčení nebo ve veřejném zasedání; proti obviněnému bylo vedeno trestní stíhání, ačkoliv podle zákona bylo nepřípustné; bylo rozhodnuto o postoupení věci jinému orgánu, o zastavení trestního stíhání, o podmíněném zastavení trestního stíhání, o podmíněném zastavení trestního stíhání, o schválení narovnání, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí; rozhodnutí spočívá na nesprávném mravním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení; obviněnému byl uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, nebo mu byl uložen trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným; bylo rozhodnuto o upuštění od potrestání nebo o upuštění od potrestání s dohledem, aniž byly splněny podmínky stanovené zákonem pro takový postup; bylo rozhodnuto o uložení ochranného opatření, aniž byly splněny podmínky stanovené zákonem pro jeho uložení; v rozhodnutí některý výrok chybí nebo je neúplný; bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g), aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo protože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený před tímto; dovolání lze podat též tehdy, byl-li uložen trest odnětí svobody na doživotí.⁵

⁵ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

2.2 STÍŽNOST PRO PORUŠENÍ ZÁKONA

Jedná se o další mimořádný opravný prostředek, který směřuje proti pravomocnému rozhodnutí soudu nebo státního zástupce, jimiž byl porušen zákon nebo které bylo učiněno na podkladě vadného postupu řízení. Zákon nevymezuje proti jakým rozhodnutím soudu, nebo státního zástupce je možné podat stížnost pro porušení zákona. Může se jednat o rozhodnutí procesní povahy, které upravují postup řízení, ale i o tzv. meritorní rozhodnutí.⁶

K podání stížnosti a to jak ve prospěch, tak i v neprospěch obviněného, je oprávněn pouze ministr spravedlnosti, který tuto předkládá přímo k Nejvyššímu soudu. Nejvyšší soud o ní rozhoduje ve veřejném zasedání, v neveřejném zasedání může podání pouze zamítnout.⁷

Dle § 266 odst. 6 může ministr spravedlnosti vzít zpět podanou stížnost pro porušení zákona, a to až do doby, než se příslušný senát Nejvyššího soudu rozhodující o stížnosti pro porušení zákona odebere k závěrečné poradě. Zpětvzetí stížnosti vezme usnesením na vědomí předseda senátu tohoto soudu.⁸

Stejně jako ostatní mimořádné opravné prostředky i stížnost pro porušení zákona směřuje k průlomem do právní moci rozhodnutí, a zpravidla proto narušuje stabilitu konečného a vykonatelného, v některých případech i již vykonaného rozhodnutí soudu a státního zástupce. V konkrétním případě tedy musí vždy převažovat zájem na zákonnosti rozhodnutí a postupu řízení, které předcházelo pravomocnému rozhodnutí, nad zájem na stabilitě a

⁶ § 281 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (Trestního řádu)

⁷ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. *Trestní právo procesní*, 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, 632 s., ISBN 80-7357-348-5

⁸ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T., Kloučková, S., Mandák, V., Púry, F., Repík, B., Růžek, A. *Trestní právo procesní*, 4. vyd. Praha: Linde Praha, 2006, 642 s., ISBN 80-7201-594-X

nezaměnitelnosti takového pravomocného rozhodnutí. Tak tomu bude pouze při zásadních a podstatných vadách, pro které nemůže napaden rozhodnutí obstát, takže nelze trvat na jeho právní moci, neboť by to bylo ohrožením zákonného a spravedlivého rozhodování. Uplatnění mimořádných opravných prostředků totiž znamená prodlužování řízení a prolomení principu nezaměnitelnosti rozhodnutí, která již nabyla právní moci, proto je adekvátní toliko v případě výjimečných důvodů.

Při rozhodování o stížnosti pro porušení zákona vystupuje do popředí širší účel opravného řízení, jehož smyslem je řešení a zobecňování právních otázek zásadního významu a vytváření judikatury, proto byl tento mimořádný opravný prostředek původně koncipován především k nápravě právních vad napadených rozhodnutí, jak ostatně vyplývá z jeho označení. Za tímto účelem došlo k centralizaci podávání stížností pro porušení zákona i rozhodování o ní, což je nyní vyjádřeno tím, že stížnost pro porušení zákona podává jen ministr spravedlnosti a rozhoduje o ní jen Nejvyšší soud.

Právní úprava stížnosti pro porušení zákona však nevylučuje ani nápravu skutkových vad a k tomu stížnost pro porušení zákona i v praxi často využívá. Zde se pak projevuje zejména bezprostřední účel opravného řízení, protože dojde k nápravě vad v konkrétním případě, aniž by bylo jakékoli zobecnění řešených otázek.⁹

⁹ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. *Trestní právo procesní*, 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, 631 s., ISBN 80-7357-348-5

2.3 VÝZNAM A ÚČEL MIMOŘÁDNÝCH OPRAVNÝCH PROSTŘEDKŮ

Hlavním významem mimořádných opravných prostředků je především ochrana lidských práv a svobod a ochrana před nespravedlivým, nezákonným nebo nesprávným rozhodnutím. Mimořádné opravné prostředky posilují právní jistotu a rovněž zvyšují soudní autoritu. V každém demokratickém právním řádu jsou vedle řádných opravných upraveny i mimořádné opravné prostředky, aby bylo možno pravomocné rozhodnutí přezkoumat.¹⁰

Co se týká účelů mimořádných opravných prostředků, rozlišujeme tři:

1. Bezprostřední účel týkající se konkrétního přezkoumaného rozhodnutí a náprava jeho případných vad.

2. Širší účel, kde přezkoumávání rozhodnutí je zároveň prostředkem prověřování rozhodování orgánů činných v trestním řízení.

3. Všeobecný účel, kterým je zabezpečit náležité zjištění skutkového stavu věci bez důvodných pochybností, zjistit skutečného pachatele trestného činu, odsoudit jej a uložit mu za něj přiměřený trest což je základním cílem trestního řízení. U obnovy řízení se uplatňuje jen v zúženém smyslu, jelikož se zaměřuje jen na hodnocení a prověření nových důkazů a skutečností které nebyly dříve známé.¹¹

¹⁰ Šámal, P. Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 27. ISBN 80-7179-249-7

¹¹ Šámal, P. Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 28. ISBN 80-7179-249-7

2.4 ZÁSADY A PRINCIPY OPRAVNÉHO ŘÍZENÍ

Opravné řízení jakožto součást trestního řízení je ovládáno zásadami, které jsou platné pro trestní řízení všeobecně a je ovládáno zásadami či principy zvláštní povahy, které se váží pouze k opravnému řízení.

Podle obsahu můžeme zásady členit na obecné, pro zahájení řízení, veřejnosti, dokazování, materiální pravdy. Dle teorie se člení na obecné a zvláštní.¹²

Z obecných zásad platných pro celé trestní řízení se jedná zejména o zásadu stíhání jen ze zákonných důvodů, zásadu zajištění práva na obhajobu, zásadu presumpce nevinu.

Zvláštní zásady se projevují v tom, jak je opravné řízení koncipováno co do rozsahu přezkoumání opravného prostředku tzv. revizní princip; zásady vázanosti orgánu, který vede opravné řízení obsahem opravného prostředku; způsobu, jakým je tento opravný prostředek vyřízen (princip apelační, princip kasační); personálního dosahu opravného prostředku (princip *beneficium cohaesionis*); ochrany práv a osoby, která brojí proti rozhodnutí, jíž se toto rozhodnutí týká (princip zákazu reformace *in peius*); účinky opravného prostředku ve vztahu k napadenému rozhodnutí (princip devolutivní, princip suspensivní); rozsahu zásady vázanosti orgánu, který vede opravné řízení obsahem opravného prostředku.

¹² Fryšták, M., a kolektiv. Trestní právo procesní. 3. vydání. Ostava: KEY Publishing s.r.o., 2012, s. 13. ISBN 978-80-7418-160-3

2.4.1 REVIZNÍ PRINCIP

Revizní princip přezkoumávání rozhodnutí znamená, že příslušný orgán, který vede opravné řízení, přezkoumává všechny výroky napadeného rozhodnutí, nikoli jen ty, které jsou napadány. Opravné systémy založené na revizním systému jsou tak ovládány zásadou oficiality. Orgán rozhodující o opravném prostředku není vázán rozsahem napadení předmětného rozhodnutí, ale obligatorně přezkoumává všechny výroky rozhodnutí. Pokud se tak činí ohledně všech osob, které jsou oprávněny podat opravný prostředek, jde o tzv. úplný revizní princip, pokud se tak činí jen ohledně osoby, které se opravný prostředek přímo týká, nebo která ho uplatnila, jde o tzv. omezený revizní princip. Revizní princip tak zakládá právní situaci, kdy rozsah přezkoumávání napadeného rozhodnutí může být podstatně širší než rozsah napadení rozhodnutí prostřednictvím opravného prostředku.

V současné právní úpravě českého trestního řízení byl revizní princip výrazně omezen. U odvolání převládla zásada vázanosti orgánu, který vede opravné řízení obsahem a rozsahem podaného opravného prostředku (§ 254 odst. 1, 2 TŘ), u stížnosti platí omezený revizní princip (§ 147 odst. 1, 2 TŘ), u dovolání platí zásada vázanosti orgánu, který vede opravné řízení obsahem opravného prostředku (§ 256i odst. 3 TŘ), ve stížnosti pro porušení zákona platí zásada vázanosti orgánů, který vede opravné řízení obsahem opravného prostředku (§ 267 odst. 3 TŘ). U Obnovy řízení se revizní princip rovněž neuplatňuje.

2.4.2 PRINCIP APELAČNÍ

Princip apelační spočívá jednak v tom, že opravným prostředkem lze napadnout jak právní, tak i skutkové nedostatky rozhodnutí a dále pak možnost přezkumného orgánu provádět dokazování i v přezkumném řízení. Provádění dokazování i v přezkumném řízení s sebou nese možnost dojít k jiným skutkovým zjištěním a závěrům, což s sebou může nést jiné právní posouzení věci a v konečném důsledku i odlišný způsob rozhodnutí. Princip apelační dává možnost přezkumnému orgánu rozhodnout sám ve věci.¹³

2.4.3 PRINCIP KASAČNÍ

Princip kasační představuje užší pohled na možnosti opravného prostředku. Je charakterizován možností nápravy toliko právních chyb v rozhodnutí. Přezkumný orgán má rovněž užší pole působnosti. Napadené rozhodnutí může buď potvrdit, nebo zrušit. Přezkumný orgán tak není v zásadě oprávněn provádět změny napadeného rozhodnutí. S tímto je spojen požadavek, že přezkumný orgán neprovádí dokazování vedoucí k revizi skutkového stavu věci. Skutkový základ tak, jak byl zjištěn orgánem I. stupně je pro něho závazný a nedotknutelný.

¹³ Musil, J., Kratochvíl, V., Šámal, P. a kol. Kurs trestního práva: Trestní právo procesní. 2. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, s. 810. ISBN 80-7179-678-6

2.4.4 PRINCIP BONEICIUM COHAESIOIS

Princip *boneicium cohaesiois* znamená průlom do principu nezměnitelnosti rozhodnutí. Pokud jsou splněny zákonné podmínky, musí orgán, který rozhoduje o opravném prostředku tento princip uplatnit i vůči osobě, která opravný prostředek nepodala. Obligatorní uplatnění tohoto principu je dáno těmito podmínkami: v opravném řízení bylo rozhodnuto ve prospěch jedné z osob, ohledně níž byl podán opravný prostředek, důvod, pro který bylo rozhodnuto ve prospěch této osoby, svědčí též osobě, ohledně níž opravný prostředek nebyl podán (tzv. společný důvod), jedná se o společné jednání rozhodnuté přezkumného orgánu ohledně těchto osob kdy je přezkoumáváno jedině rozhodnutí orgánu I. stupně.

Všechny tyto podmínky výše uvedené musí být splněny kumulativně. Princip *boneicium cohaesiois* je v podstatě zvláštním projevem revizního principu.

2.4.5 PRINCIP ZÁKAZU REFORMACE IN PEIUS

Tento princip je v podstatě požadavkem na zákaz zhoršení postavení osoby, která opravný prostředek podala nebo v jejíž prospěch byl opravný prostředek podán. Předpokladem pro uplatnění tohoto principu je skutečnost, že opravné řízení se vede výhradně ve prospěch této osoby. Pokud však byl podán opravný prostředek v neprospěch takové osoby (např. státním zástupcem v neprospěch obžalovaného) princip zákazu reformace in peius se nepoužije.

2.4.6 PRINCIP DEVOLUTIVNÍ

Princip devolutivní znamená, že o opravném prostředku rozhoduje jiný (zpravidla vyšší) orgán než ten, který napadené rozhodnutí vydal. V českém trestním řízení v zásadě rozhodují o opravných prostředcích instančně nebo procesně-funkčně nadřízené orgány. Instanční nadřízenost je typická pro soudy. Např. o opravném prostředku proti rozhodnutí okresního soudu jako soudu I. stupně rozhoduje krajský soud jako orgán II. stupně. Funkčně-procesní nadřízenost existuje mezi orgány přípravného řízení. O opravném prostředku proti rozhodnutí policejního orgánu rozhoduje státní zástupce.¹⁴

2.4.6 SUSPENZIVNÍ ÚČINEK

Suspensivní účinek znamená, že podaný opravný prostředek způsobuje odklad výkonu rozhodnutí. Je žádoucí, aby byl přiznáván suspensivní účinek výkonu těch rozhodnutí, jejichž výkonem by byl jejich účel zmařen, anebo by nepřiznání tohoto účinku znamenalo neodčinitelnou újmu.¹⁵

2.4.7 ZÁKAZ REFORMATIONIS IN PEIUS

¹⁴ Musil, J., Kratochvíl, V., Šámal, P. a kol. Kurs trestního práva: Trestní právo procesní. 2. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, s. 811. ISBN 80-7179-678-6.

¹⁵ Musil, J., Kratochvíl, V., Šámal, P. a kol. Kurs trestního práva: Trestní právo procesní. 2. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, s. 812. ISBN 80-7179-678-6.

Tento princip zakazuje zhoršení postavení osoby, která podala opravný prostředek nebo v jejíž prospěch byl opravný prostředek podán oprávněnou osobou. Jinými slovy se jedná o jakousi garanci pro obviněného, že se v případě podání opravného prostředku nemusí obávat, že se jeho stav zhorší.¹⁶

Ve vztahu s obnovou řízení, se tento princip použije pouze v omezené míře a to ve vztahu k výroku a trestu. V praxi to znamená, že obviněného je možné uznat vinným i za těžší trestný čin, ale nelze mu za něj uložit přísnější trest.¹⁷

2.4.8 ZÁSADA ŘÁDNÉHO ZÁKONNÉHO PROCESU

Na základě této zásady, která je zakotvena v § 2 odst. 1 TŘ, nikdo nemůže být stíhán jinak než ze zákonných důvodů a způsobem, který stanoví zákon.

Účel obnovy řízení nespočívá primárně v přezkoumání zákonnosti řízení předcházejícího napadeného rozhodnutí, protože je zaměřena na zjišťování a odstraňování skutkových vad pravomocného rozhodnutí.¹⁸

¹⁶ Šámal, P. Základní zásady trestního řízení v demokratickém systému. Praha: CODEX Bohemia, 1999, s. 264. ISBN 80-85963-89-2

¹⁷ Musil, J., Kratochvíl, V., Šámal, P. a kol. Kurs trestního práva: Trestní právo procesní. 2. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, s. 814. ISBN 80-7179-678-6.

¹⁸ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR č. 35/1988 Sb.rozh. tr.

2.4.9 ZÁSADA ZAJIŠTĚNÍ PRÁVA NA OBHAJOBU

Právo na obhajobu by mělo zaručit plnou ochranu zákonných zájmů a práv osoby obviněné tak, aby byly náležitě a včas objasněny skutečnosti, které ji zbavují viny, nebo ji alespoň zmírňují. Právo na obhajobu zahrnuje i možnost osoby, proti níž se řízení vede, navrhopvat důkazy a podávat mimořádné opravné prostředky ve svůj prospěch, jestliže se domnívá, že rozhodnutí je nesprávné či nespravedlivé, nebo mu předcházely vady procesního postupu.¹⁹

Obviněný může podat návrh na povolení obnovy řízení, který musí náležitě uvážit, protože soud je vázán vymezeným návrhem a nebude přezkoumávat celé rozhodnutí na základě revizního principu. V obnově řízení jde o správné a úplné zjištění skutkového stavu věci, které je základem zákonného a spravedlivého rozhodnutí.

Právo na obhajobu je tedy důležitým předpokladem vydání zákonného a spravedlivého rozhodnutí i v řízení o mimořádných opravných prostředcích.

2.4.10 ZÁSADA OFICIALITY

Zásada oficiality je v řízení o mimořádných opravných prostředcích, pokud jde o jeho zahájení zásadně prolomena, protože toto stádium trestního řízení je fakultativní a závisí na podání oprávněného a je tudíž v jeho dispozici zda se řízení bude konat. Uplatňuje se zde zásada dispoziční. Oprávněnými

¹⁹ Šámal, P. Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 57. ISBN 80-7179-249-7.

osobami k podání návrhu na obnovu řízení je státní zástupce, obviněný a v jeho prospěch tak osoby oprávněné podat za něj odvolání.²⁰

Zásada oficiality se uplatní až v dalším průběhu řízení po podání, kdy orgán činný v trestním řízení musí z vlastní iniciativy učinit vše pro další postup řízení a naplnění účelu opravného řízení o mimořádném opravném prostředku např. nařizuje zasedání a činí další potřebné procesní úkony z vlastní iniciativy.

Po tzv. velké novele trestního řádu, provedené zákonem č. 265/2001 Sb., byla zásada oficiality výrazně omezena.

2.4.11 ZÁSADA LEGALITY

Jedná se o právo státního zástupce podávat v řízení o mimořádných opravných prostředcích návrhy v neprospěch obviněného. Státní zástupce však při podání takového návrhu musí respektovat zákony, ochranu lidských práv a svobod lidskou důstojnost, rovnost všech před zákonem a svou nestrannost.

Podobné jako u státního zástupce je to v případě podání stížnosti pro porušení zákona Nejvyššímu soudu prostřednictvím ministerstva spravedlnosti, i když ten takto koná právě proto, aby byla dodržena zásada zákonnosti.²¹

²⁰ Šámal, P. Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 58. ISBN 80-7179-249-7

²¹ Fryšták, M., a kolektiv. Trestní právo procesní. 3. vydání. Ostava: KEY Publishing s.r.o., 2012, s. 14. ISBN 978-80-7418-160-3

2.4.12 ZÁSADA SPOLUPRÁCE SE ZÁJMOVÝMI SDRUŽENÍMI OBČANŮ

Smyslem této zásady je posílení výchovného působení trestného řízení předcházení a zamezování trestné činnosti. Zásada spolupráce se zájmovými sdruženími občanů se uplatňuje spíše v předchozích stádiích řízení.²²

U obnovy řízení se s touto zásadou setkáváme až ve stádiu po povolení obnovy řízení, kdy se věc znovu projedná, provádí se vlastní dokazování a rozhodne se ve věci, a proto v tomto stádiu řízení dochází k uplatnění této spolupráce ve stejném rozsahu jako v původním řízení.

2.4.13 ZÁSADA RYCHLOSTI ŘÍZENÍ

Tato zásada zajišťuje rychlost řízení a to nejen v řízeních o mimořádných opravných prostředcích. Díky novele z roku 2002 se řízení zrychlilo, byly posíleny prvky apelace a soud může po zrušení napadeného rozhodnutí učinit nov rozhodnutí ve věci, jestliže však rozhodnutí nejsou takového rozsahu, že by musel provádět rozsáhlé dokazování, v tom případě věc vrátí k novému rozhodnutí soudu prvního stupně.²³

²² Fryšták, M., a kolektiv. Trestní právo procesní. 3. vydání. Ostava: KEY Publishing s.r.o., 2012, s. 17. ISBN 978-80-7418-160-3

²³ Šámal, P. Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 60. ISBN 80-7179-249-7.

2.4.14 ZÁSADA ZDRŽENLIVOSTI

V trestním řízení jakožto i v řízení o mimořádných opravných prostředcích je třeba dodržovat zásadu zdrženlivosti. Pokud tedy nastanou okolnosti pro zrušení rozhodnutí, kterým byl porušen zákon ve prospěch obviněného, může Nejvyšší soud rozhodnout fakultativně a vydat jen tzv. akademický výrok.²⁴

2.4.15 ZÁSADA OBŽALOVACÍ

Dle § 2 odst. 8 TŘ je trestní stíhání před soudy možné pouze na základě obžaloby, návrhu na potrestání, nebo návrhu na schválení dohody o prohlášení viny a přijetí trestu které podává státní zástupce.

Státní zástupce má i v řízení o mimořádných opravných prostředcích postavení žalobce, zastupuje žalobu, je stranou řízení a jeho účast ve veřejném zasedání je povinná jen tam, kde to zákon výslovně stanoví, a to je u dovolání a stížnosti pro porušení zákona.

V případě obnovy řízení není účast státního zástupce nutná, ale v praxi se ho účastní.²⁵

²⁴ Šámal, P. Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 60. ISBN 80-7179-249-7.

²⁵ Fryšták, M., a kolektiv. Trestní právo procesní. 3. vydání. Ostava: KEY Publishing s.r.o., 2012, s. 17. ISBN 978-80-7418-160-3

2.4.16 ZÁSADA VEŘEJNOSTI

Soudní řízení o dovolání stížnosti pro porušení zákona a o obnově řízení se konají ve veřejném zasedání. V neveřejném zasedání se může rozhodnout pouze o zamítnutí návrhu, u dovolání může rozhodnout v neveřejném zasedání i o odmítnutí dovolání, zrušení napadeného rozhodnutí, nebo o jiném rozhodnutí, souhlasí-li s projednáním v neveřejném zasedání nejvyšší státní zástupce i obviněný. Návrh lze zamítnout v neveřejném zasedání pouze z formálních důvodů, jelikož soud by měl šetřit práva stran, vystupovat před soudem osobně vyjádřit se k věci a podávat námitky, neboť toto právo patří k základním znakům spravedlivého procesu.²⁶

2.4.17 ZÁSADA PRESUMPCE NEVINY

Zásada presumpce nevinny je vyjádřena v čl. 40 odst. 2 Listiny tak, že každý, proti němuž se vede trestní řízení, je považován za nevinného, pokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu nebyla jeho vina vyslovena.

Odsuzující rozsudek může být vynesena pouze tehdy, pokud byly odstraněny důvodné pochybnosti o nevině obžalovaného. Není-li vina prokázána, musí soud vynést zprošťující rozsudek.

Ze zásady presumpce nevinny vyplývají následující pravidla:

²⁶ Fryšták, M., a kolektiv. Trestní právo procesní. 3. vydání. Ostava: KEY Publishing s.r.o., 2012, s. 18. ISBN 978-80-7418-160-3

1. *In dubio pro reo* (v pochybnostech ve prospěch obviněného); vyskytují-li se pochybnosti o vině obviněného a nelze tyto odstranit provedením dalšího dokazování, pak je nezbytné rozhodnout ve prospěch obviněného.

2. K odsouzení obviněného je zapotřebí dokázat vinu; obviněný není povinen dokazovat svoji nevinu, resp. žádnou skutečnost důležitou pro trestní řízení a rozhodnutí ve věci samé.²⁷

2.4.18 ZÁSADA VYHLEDÁVACÍ

Zásada vyhledávací konkretizuje zásadu oficiality z hlediska důkazního řízení, jelikož zakotvuje povinnost orgánů činných v trestním řízení, aby u vlastní iniciativy, tedy z úřední povinnosti, zjišťovaly a objasňovaly všechny potřebné skutečnosti ve prospěch i v neprospěch obviněného aniž by čekali na návrhy stran.

Dokazování se provádí ve veřejném zasedání a v řízení o dovoláních, o stížnostech pro porušení zákona a o návrhu na povolení obnovy řízení se přiměřeně použijí ustanovení o hlavním líčení ale v řízení o dovolání a o stížnosti pro porušení zákona se provádí dokazování jen zcela výjimečně.

V řízení o povolení obnovy řízení se dokazování provádí jen ve vztahu k novým skutečnostem a důkazům, které jsou obsaženy v návrhu na povolení obnovy řízení a které by mohli samy o sobě nebo ve spojení s důkazy a

²⁷ Fryšták, M., a kolektiv. Trestní právo procesní. 3. vydání. Ostava: KEY Publishing s.r.o., 2012, s. 14. ISBN 978-80-7418-160-3

skutečnostmi známými již dříve odůvodnit odlišné rozhodnutí a tím podložit důvodnost povolení obnovy řízení. V obnoveném řízení se již zásada vyhledávací plně uplatní.²⁸

2.4.19 ZÁSADA ÚSTNOSTI

U mimořádných opravných prostředků se se zásadou ústnosti setkáme pouze v omezené míře, protože je spojena s dokazováním, které se tu provádí jen výjimečně.

Ve veřejném zasedání se v určitém rozsahu zásada ústnosti uplatní, neboť předseda senátu provádí veřejné zasedání ústně. Má ústní styk se stranami a ostatními účastníky procesu, obvinění, svědci a znalci, pokud jsou slyšeni, vypovídají zásadně ústně ve veřejném zasedání, listiny, kterými se provádí důkaz, musí být přečteny, ústně vyhláší rozsudek i jiná rozhodnutí jimi učiněná.

Zásada ústnosti úzce souvisí se zásadou veřejnosti, jelikož veřejný proces aby splnil svůj účel, musí být proveden ústně.²⁹

²⁸ Musil, J., Kratochvíl, V., Šámal, P. a kol. Kurs trestního práva: Trestní právo procesní. 2. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, s. 826-827. ISBN 80-7179-678-6

²⁹ Musil, J., Kratochvíl, V., Šámal, P. a kol. Kurs trestního práva: Trestní právo procesní. 2. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, s. 828. ISBN 80-7179-678-6.

2.4.20 ZÁSADA BEZPROSTŘEDNOSTI

U mimořádných opravných prostředků se užije pouze zčásti, protože řízení o nich je ovládáno kasační zásadou, což znamená, že se neprovádí vlastní dokazování a proto se zásada bezprostřednosti uplatní jen ve dvou směrech:

1. Orgán rozhoduje na základě totožného skutkového zjištění, jako soud prvního stupně, který k němu došel při plném uplatnění zásady bezprostřednosti.

2. Zjistí-li přezkumný orgán pochybení, napadené rozhodnutí zruší a věc vrátí k novému projednání a rozhodnutí soudu prvního stupně, kde se opět uplatní zásada bezprostřednosti. Po povolení obnovy nastává obnovené řízení, kde se již plně uplatní zásada bezprostřednosti.³⁰

2.4.21 ZÁSADA VOLNÉHO HODNOCENÍ DŮKAZŮ

Hodnocení důkazů je myšlenková činnost orgánů činných v trestním řízení. Samotné volné hodnocení je vybudované na jejich vnitřním přesvědčení, které je tvořeno složkou rozumovou, důkazní a na základě zkušeností a úsudků.

Hodnocením důkazů se opravný orgán zabývá i v přezkumném řízení. Nepřezkoumává však pouze důkazy, ale rovněž i postup orgánu činného v trestním řízení, zda postupoval správně při vytváření svého vnitřního

³⁰ Musil, J., Kratochvíl, V., Šámal, P. a kol. Kurs trestního práva: Trestní právo procesní. 2. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, s. 829. ISBN 80-7179-678-6.

přesvědčení, které vyplývá z jeho hodnocení důkazů a posuzuje důvodnost jeho vnitřního přesvědčení.

Zvláštní situace je při hodnocení důkazů v řízení o povolení obnovy kde hodnotí nov důkazy a skutečnosti dříve neznám samy o sobě i ve spojení s dříve známými důkazy, které by mohly odůvodnit odlišné rozhodnutí, nebo že orgán činný v trestním řízení v původním řízení porušil svoje povinnosti jednáním zakládající trestný čin. Posuzuje tedy, zda jsou tu podmínky pro to, aby věc byla znovu projednána, ať už v celém rozsahu nebo i jen zčásti, nebo zda návrh na povolení obnovy řízení zamítne. Po povolení obnovy dojde v obnoveném řízení k obecnému hodnocení důkazů, které vede ke zjištění skutkového stavu věci, věc znovu projedná a rozhodne. Orgán musí vždy svůj výrok v rozhodnutí náležitě odůvodnit.

2.4.22 ZÁSADA ZJIŠTĚNÍ SKUTKOVÉHO STAVU VĚCI BEZ DŮVODNÝCH POCHYBNOSTÍ

Zásada zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností vyplývá z § 2 odst. 5 TŘ, kde jsou stanoveny limity týkající se rozsahu zjišťování jednotlivých okolností tak, že dokazování jednotlivých skutečností je třeba provádět jen v takové rozsahu, který je nebytný pro rozhodnutí z hlediska zjištění skutkového stavu věci pro konkrétní rozhodnutí.

Platná právní úprava tak zásadně nezná zásadu tzv. formální pravdy, která umožňuje soudu spokojit se při rozhodnutí s takovým skutkovým stavem, který strany společně souhlasně uznají a za prokázaný. Jistou výjimkou ze zásady

objektivní pravdy je ustanovení § 314d odst. 2 TŘ, podle kterého při hlavním líčení konaném ve zjednodušeném řízení může samosoudce rozhodnout o upuštění od dokazování těch skutečností, které státní zástupce a obviněný označili za nesporné. Nesporné skutečnosti se dále nedokazují. Podmínkou však je, že s ohledem na ostatní zjištěné skutečnosti není závažného důvodu o těchto prohlášeních pochybovat.³¹

Doznání obviněného nezbavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu. V přípravném řízení orgány činné v trestním řízení objasňují způsobem uvedeným v TŘ i bez návrhu stran stejně pečlivě okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede.

V řízení před soudem totiž státní zástupce a obviněný mohou na podporu svých stanovisek navrhopvat a také rovněž provádět důkazy. Státní zástupce má výslovně stanovenou povinnost dokazovat vinu obžalovaného. To však nezbavuje soud povinnosti, aby sám doplnil dokazování v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí.³²

V řízení do dovolání Nejvyšší soud nezkoumá správnost skutkových zjištění, tudíž neprovádí dokazování jen zcela výjimečně, kdy je to třeba pro to, aby mohl rozhodnout.³³

³¹ Fryšták, M., a kolektiv. Trestní právo procesní. 3. vydání. Ostava: KEY Publishing s.r.o., 2012, s. 21. ISBN 978-80-7418-160-3

³² Fryšták, M., a kolektiv. Trestní právo procesní. 3. vydání. Ostava: KEY Publishing s.r.o., 2012, s. 21. ISBN 978-80-7418-160-3

³³ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. a kol. Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 612. ISBN 978-80-7357-348-5.

V řízení o stížnostech pro porušení zákona je možnost zjišťování nového skutkového stavu ještě více omezena než u dovolání, když zde nepředpokládá ani výjimečně provedení důkazů Nejvyšším soudem pro to, aby mohl o stížnosti pro porušení zákona rozhodnout, i když není provádění důkazů v řízení o stížnosti pro porušení zákona zcela vyloučeno.³⁴

V řízení o návrhu na povolení obnovy řízení se provádí omezené dokazování jen ke zjištění, zda jsou tu podmínky pro povolení obnovy řízení. Vlastní dokazování vedoucí ke zjištění skutkového stavu věci nastává až po povolení obnovy řízení, kdy se věc znovu projedná a meritorně rozhodne, a průběh tohoto obnoveného řízení záleží na tom, do kterého stádia dospělo původní řízení.³⁵

2.4.23 ZÁSADA NEPŘÍPUSTNOSTI PETIC

Tato zásada souvisí s čl. 18 odst. 2 Listiny, dle kterého se prostřednictvím petice nesmí zasahovat do nezávislosti soudu. Podrobnější úpravu nalezneme v zákoně O petičním právu.

Zákaz takového zásahu má především zajistit nejen nezávislost soudu, ale i nezávislost dalších orgánů trestního řízení, byť podle okolností tu v jejich případě nejde o nezávislost soudcovskou, která je chráněna Ústavou.³⁶

³⁴ Šámal, P. Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 65. ISBN 80-7179-249-7.

³⁵ Šámal, P. Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 65. ISBN 80-7179-249-7

³⁶ Fryšták, M., a kolektiv. Trestní právo procesní. 3. vydání. Ostava: KEY Publishing s.r.o., 2012, s. 15. ISBN 978-80-7418-160-3

3. PRÁVNÍ ÚPRAVA OBNOVY ŘÍZENÍ

Obnova řízení je opravným prostředkem, který na rozdíl od stížnosti pro porušení zákona směřuje do skutkových vad a k odstranění těchto skutkových vad či nedostatků některých pravomocných rozhodnutí.

Od ostatních mimořádných opravných prostředků, tedy od dovolání nebo stížnosti pro porušení zákona je jejím účelem odstranění nedostatků především ve skutkovém zjištění, na němž spočívá určité rozhodnutí. Přitom příčiny takových nedostatků vyšly najevo teprve po právní moci rozhodnutí a mají původ v nových skutečnostech nebo nových důkazech, které jsou způsobilé odůvodnit jiné rozhodnutí ve věci a vyžadují průlom do jeho nezaměnitelnosti a závaznosti jako atributů právní moci.

Jedná se v řadě o poslední mimořádný opravný prostředek, který je přípustný pouze proti taxativně vymezeným pravomocným rozhodnutím vyplývajícím z § 277 a § 278 TŘ. Obnova řízení je možná jen proti následujícím rozhodnutím: proti pravomocnému rozsudku; proti pravomocnému trestnímu příkazu; proti pravomocnému usnesení o zastavení trestního stíhání; proti pravomocnému usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání; proti pravomocnému usnesení o schválení narovnání; proti pravomocnému usnesení o postoupení věci jinému orgánu.

3.1 ÚČEL OBNOVY ŘÍZENÍ

Hlavní účelem obnovy řízení spočívá v odstranění zjištěných skutkových nedostatků v pravomocném rozsudku, pravomocném trestním příkazu, pravomocném usnesení soudu o zastavení trestního stíhání, pravomocném usnesení státního zástupce o zastavení trestního stíhání, pravomocném usnesení soudu nebo státního zástupce o podmíněném zastavení trestního stíhání, pravomocném usnesení o schválení narovnání nebo pravomocném usnesení o postoupení věci jinému orgánu v těch případech, kdy vyšly najevo nové skutečnosti nebo důkazy, nebo byly uplatněny vůči příslušnému orgánu činnému v trestním řízení až po nabytí právní moci původního rozhodnutí.³⁷

Jen výskyt nových důkazů a skutečností, které byly doposud neznámé, může být podnětem k podání návrhu na obnovu řízení, které může zpochybnit původní pravomocné rozhodnutí. V případě výskytu již zmíněných nových důkazů popřípadě skutečností se ze škály mimořádných opravných prostředků užije pouze návrh na obnovu řízení nikoli jiný mimořádný opravný prostředek. Existence nových důkazů nebo skutečností odůvodňuje zahájení obnovy řízení a tím nastává mimořádný průlom do nezměnitelnosti a závaznosti rozhodnutí vydaného v trestním řízení.³⁸

Za nové skutečnosti z hlediska obnovy řízení považujeme ty, které se nestaly předmětem dokazování nebo zjišťování, a nejsou tedy součástí skutkových zjištění, na nichž přezkoumávané rozhodnutí. Novou skutečností může být např. dodatečné zjištění, že věc, kterou měl odsouzený neoprávněně užívat ve smyslu § 249 TZ, mu oprávněně osoba poskytla do nájmu, takže ji

³⁷ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. a kol. *Trestní právo procesní*. 5. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 651. ISBN 978-80-7357-348-5

³⁸ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. *Trestní právo procesní*, 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, 650 - 651 s.

užíval po právu. Povahu nové skutečnosti má i údaj o skutečné totožnosti obviněného, který byl pravomocně odsouzen pod jiným jménem (č. 57/02 Sb. rozh. tr.). Novou skutečností naopak není změna právní úpravy, k níž došlo po právní moci rozhodnutí, ani případná změna právního názoru (např. Ústavního soudu či nejvyššího soudu) na výklad a aplikaci určité právní normy, resp. na právní posouzení určitých skutkových okolností (č. 13/02 Sb. rozh. tr.).³⁹

Za nový důkaz se považuje důkaz, který nebyl v právním řízení proveden, obsažen ve spise v posouzené věci ani uplatněn některou procesní stranou. Jde např. o výpověď dosud nevyšlechnutého svědka, obsah nově opatřené listiny. Novým důkazem může být i důkaz sice již opatřený a provedený, pokud je však jeho obsah jiný v původním řízení, např. důležitý svědek podstatně změnil výpověď, došlo ke změně okolností, z nichž vychází znalecký posudek apod. V těchto případech je ovšem třeba zjišťovat, jak okolnosti a důvody vedly k obsahové změně určitého důkazu (srov. č. 72/80 Sb. rozh. tr.).⁴⁰

Obnova řízení není vybudována na revizním principu, který znamená povinné přezkoumávání všech výroků napadeného rozhodnutí a postupu předcházejícího řízení, a proto je vázán vymezeným návrhem a přezkoumává jen jeho důvodnost na povolení obnovy řízení.⁴¹

V řízení o obnově se posuzuje otázka, zda nov důkazy a skutečnosti orgánu činného v trestním řízení dříve neznám by mohly samy o sobě nebo ve spojení s důkazy a okolnostmi již známými odůvodnit jin rozhodnutí než původní napadené pravomocné rozhodnutí o vině, trestu či přiznaném nároku na

³⁹ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. *Trestní právo procesní*, 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, 655s.

⁴⁰ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. *Trestní právo procesní*, 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, 655s.

⁴¹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR č. 20/1966 Sb. rozh. tr.

náhradu škody, kromě výroků o uložení ochranného opatření, jelikož tam je třeba lékařského posouzení.

V institutu obnovy řízení vystupuje do popřední bezprostřední účel opravného řízení spočívající v tom, aby v zájmu dvou nejdůležitějších stran trestního řízení byly napraveny skutkové vady určitého pravomocného rozhodnutí ve věci, jakmile vyjdou najevo nové skutečnosti a důkazy či jiné okolnosti, které zpochybňují dosavadní skutková zjištění a rozhodnutí učiněné na jejich podkladě. Řízení o obnově naopak zpravidla nesleduje širší účel opravného řízení, neboť jeho výsledky jsou často omezeny na individuální zvláštnosti případu a obtížně se zobecňují.

Nezbytným předpokladem obnovy řízení, bez něhož se není možno domáhat obnovy řízení, je totožnost skutku a totožnost osoby v předmětu pravomocného rozhodnutí vzešlého z původního řízení a totožnost skutku, kterého se týkají nové skutečnosti a důkazy dříve soudu neznámé netýkají jiného skutku, než o kterém rozhodl soud.

3.2 OBJEKT OBNOVY ŘÍZENÍ

Obnova řízení je přípustná pouze proti rozhodnutím, která jsou taxativně vymezena v trestním řádu v § 277 a § 278. Jedná se o tato pravomocná rozhodnutí: rozsudek odsuzující i zprošťující; trestní příkaz; usnesení soudu nebo státního zástupce o zastavení trestního stíhání; usnesení soudu nebo státního zástupce o schválení narovnání; usnesení o postoupení věci jinému orgánu.⁴²

⁴² Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. *Trestní právo procesní*, 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, 650 - 651 s.

Obnova řízení však může být vedena i proti rozhodnutí Nejvyššího soudu, který rozhodl o dovolání nebo stížnosti pro porušení zákona, pokud je možné ono rozhodnutí možné podřadit pod některé z výše uvedených rozhodnutí.⁴³

3.2.1 ROZSUDEK

Podmínkou pro povolení obnovy řízení je buď to zprošťující, nebo odsuzující pravomocný rozsudek. Samotná obnova řízení se může týkat výroku o vině bez omezení, výroku o trestu, v případě mladistvého výroku trestní opatření a výroku o náhradě škody.

Napadnout výrok o trestu lze jen za okolností, kdy byl uložený trest ve zřejmém nepoměru k nebezpečnosti trestného činu pro společnost nebo k poměrům pachatele, nebo by uložený druh trestu musel být v zřejmém rozporu s účelem trestu.

Výroku o náhradě škody se obnova řízení může týkat jen v tom případě, byl-li uplatněný nárok přiznán. Návrh na obnovu řízení nelze podat v případě, kdy byl poškozený odkázán se svým nárokem na občanskoprávní řízení nebo na řízení před jiný orgánem.

Proti výroku o uložení ochranného opatření nelze podat návrh na obnovu řízení.

⁴³ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. a kol. Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 652. ISBN 978-80-7357-348-5.

3.2.2 TRESTNÍ PŘÍKAZ

Trestní příkaz se vydává pouze v případě, kdy byl skutkový stav zjištěn prostřednictvím opatřených důkazů. Trestní příkaz má charakter odsuzujícího rozsudku a účinky, které rozsudek spojuje s vyhlášením, nastává doručením trestního příkazu obviněnému. K tomu, aby byla povolena obnova řízení, nestačí skutečnost, že nebyl řádně zjištěn skutkový stav a tím nebyly splněny podmínky pro vydání trestního příkazu. Pro povolení obnovy řízení je nezbytné, aby se objevily po nabytí právní moci nové důkazy nebo skutečnosti, které nebyly soudu v době rozhodnutí známy a které by mohli sami o sobě odůvodnit nebo ve spojení s důkazy a skutečnostmi dříve známými jin rozhodnutí i vině nebo o nároku poškozeného na náhradu škody, anebo vzhledem k nimž by původně uložený trest byl ve zřejmém nepoměru k povaze a závažnosti trestného činu pro společnost nebo k poměrům pachatele nebo by uložený druh trestu byl ve zřejmém rozporu s účelem trestu.⁴⁴

3.3 USNESENÍ O ZASTAVENÍ TRESTNÍHO STÍHÁNÍ

Usnesení o zastavení trestního stíhání může být vydáno buď to soudem, nebo státním zástupcem.

Soud může vydat usnesení o zastavení trestního stíhání kdykoli po podání obžaloby, při předběžném projednání obžaloby, při hlavním líčení i mimo něj, v řízení před samosoudcem, při veřejném zasedání u soudu druhého stupně.

⁴⁴ Šámal, P. Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 111. ISBN 80-7179-249-7

Státní zástupce může usnesení o zastavení trestního stíhání vydat v přípravném řízení po zahájení trestního stíhání.

3.4 SNESENÍ O PODMÍNĚNÉM ZASTAVENÍ TRESTNÍHO STÍHÁNÍ

Usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání bylo zařazeno do trestního řádu na základě novely, zákonem č. 256/2001 Sb., nalezneme ho v § 277 TrŘ. Tím byl vyřešen interpretační spor a nejednotnost praxe v tom, zda je možné podat návrh na obnovu řízení po právní moci usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání ještě před tím, než se rozhodne o tom, zdali se obviněný osvědčil, či nastane fikce osvědčení, jelikož do této doby se v trestním řízení může pokračovat a to v tom případě, kdy obviněný v některém směru nesplnil podmínky ustanovení § 308 TrŘ. Nesplnění podmínek má nejčastěji charakter, že obviněný nesplnil povinnost uhradit způsobenou škodu, ve zkušební době nevedl řádný život nebo nesplnil jiné povinnosti popřípadě omezení. Usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání není samo o sobě konečným rozhodnutím.⁴⁵

Před účinností novely trestního řádu bylo možno podat návrh na obnovu řízení až proti usnesení o osvědčení podle § 308 odst. 1 TrŘ spolu s usnesením o podmíněném zastavení trestního stíhání, nebo po uplynutí lhůty jednoho roku po skončení zkušební doby, tedy poté, kdy nastala zákonná fikce osvědčení.⁴⁶

⁴⁵ Šámal, P. Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 113. ISBN 80-7179-249-7

⁴⁶ Hasch, K.: Některé otázky související s podmíněným zastavením trestního stíhání a schválením narovnání jako překážky věci rozhodnuté podle § 11 odst. 1 písm. f) TrŘ. Trestní právo. Praha: Novatrix, 1996, č. 3, s. 18. ISSN 1214-3758

Dle aktuální úpravy lze obnovu řízení povolit ještě dříve, než nastaly skutečnosti uvedené v § 308 odst. 3 TŘ. nebo § 26 odst. 6 a 7 TZ, tedy pokud ještě nebylo rozhodnuto o tom, zda se obviněný osvědčil, a rovněž nedošlo ke vzniku fikce osvědčení.

3.2.5 USNESENÍ O SCHVÁLENÍ NAROVNÁNÍ

Usnesení o schválení narovnání bylo rovněž zařazeno do trestního řádu až na základě novely účinné od roku 2002. Toto usnesení v sobě obsahuje výrok o zastavení trestního stíhání pro skutek, který naplnil znaky trestného činu. I proti takovému usnesení lze podat návrh na obnovu řízení, protože usnesení o schválení narovnání vytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté.⁴⁷

3.2.6 USNESENÍ O POSTOUPENÍ VĚCI JINÉMU ORGÁNU

Toto usnesení může vydat soud nebo státní zástupce. Usnesení o postoupení věci jinému orgánu tvoří překážku věci pravomocně rozhodnuté, neboť orgán činný v trestním řízení v usnesení rozhodl, že skutek není trestným činem. Jedná se tedy o rozhodnutí, které v sobě obsahuje rozhodnutí o zastavení trestního stíhání.

⁴⁷ Šámal, P. Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 112. ISBN 80-7179-249-7

Návrh na obnovu řízení zde může směřovat proti výroku o tom, že se věc postupuje příslušnému orgánu s podezřením na spáchání přestupku, jiného správního deliktu či kárného provinění.⁴⁸

⁴⁸ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR č. 3/1974 Sb. rozh. tr.

4. DŮVODY PRO OBNOVU ŘÍZENÍ

Důvody, pro které může být podán návrh na obnovu řízení, můžeme rozdělit do tří skupin. První dvě jsou upraveny prostřednictvím trestního řádu, třetí je upravena zvláštním zákonem.⁴⁹

1. Vyšly najevo nové skutečnosti nebo důkazy, které byly orgánu činnému v trestním řízení, o jehož rozhodnutí jde, dříve neznámé a které by mohli samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy již známými odůvodnit jiné rozhodnutí, než jak bylo učiněno v tom rozhodnutí, jehož se návrh týká (§ 278 odst. 1, 2, 3).⁵⁰

Z povahy věci plyne, že musí jít o takové skutečnosti nebo důkazy, které se týkají skutkových okolností nastalých před původním rozhodnutím. Nové je na nich pouze to, kdy vyšly najevo.⁵¹

Novou skutečností dříve neznámou příslušnému orgánu jsou takové existující jevy, které nebyly v původním řízení předmětem dokazování neb zjišťování.⁵²

Novým, dříve neznámým důkazem je důkaz, který nebyl v původním řízení veden ve spise, uplatněn některou procesní stranou nebo proveden.⁵³

⁴⁹ Šámal, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 117. ISBN 80-7179-249-7

⁵⁰ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. *Trestní právo procesní*, 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, 654 s.

⁵¹ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. *Trestní právo procesní*, 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, 654 s.

⁵² Jelínek, J., a kolektiv. *Trestní právo procesní*, 1. vyd. Praha: LINDE PRAHA a.s., 2007, 453 s.

⁵³ Jelínek, J., a kolektiv. *Trestní právo procesní*, 1. vyd. Praha: LINDE PRAHA a.s., 2007, 453 s. , ISBN 978-80-7201-658-7

2. Druhým důvodem povolení obnovy řízení uvedených v trestním zákoně je skutečnost, že policejní orgán, vyšetřovatel, státní zástupce nebo soudce porušil v původním řízení svou povinnost jednáním zakládajícím trestný čin, pokud byla zjištěna pravomocným rozsudkem. Tato skutečnost pro povolení obnovy postačuje. Nevyžaduje se, aby uvedené porušení povinností některého z vyjmenovaných orgánů bylo způsobilé vyvolat pochybnosti o správnosti skutkového zjištění původního rozsudku nebo usnesení. Uvedená podmínka je splněna např. i tehdy, dopustí-li se naznačeného trestného činu státní zástupce teprve ve stadiu řízení před soudem, takže pak původní řízení skončilo rozhodnutím soudu.

Jestliže porušení povinnosti orgánem činným v trestním řízení, uvedeným v tomto ustanovení, bylo pouze přestupkem nebo kárným proviněním, popř. porušila-li své povinnosti v původním řízení jiná osoba činná v trestním řízení, než policejní orgán, státní zástupce nebo soudce (např. zapisovatel), není splněna podmínka obnovy řízení podle tohoto odstavce. Pokud by však toto porušení mělo povahu skutečnosti uvedené v odstavcích 1 až 3 a odůvodňovalo možnost jiného rozhodnutí, mohlo by být důvodem obnovy podle těchto ustanovení. Totéž platí, kdyby orgán uvedený v tomto ustanovení spáchal porušením své povinnosti v původním řízení trestný čin, ale z některého důvodu za něj nebyl odsouzen.⁵⁴

3. Na základě právního předpisu, který ústavní soud nálezem zrušil zcela nebo v části, vydal soud v trestním řízení rozsudek, jenž nabyl právní moci, ale

⁵⁴ Jelínek, J., Drašík, A., Hasch, K., Nováková, J., Nováková, Š., Sovák, Z., Ševčík, V. *Trestní právo procesní*, 3. vyd. Praha: EUROFLEX BOHEMIA, 2003, 528 - 529 s., ISBN 80-86432-58-0

nebyl dosud zcela vykonán (§ 71 zákona č. 182/1993 Sb., O Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).⁵⁵

⁵⁵ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. *Trestní právo procesní*, 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, 654 s., ISBN 978-80-7357-348-5

5. OPRAVNĚNÉ SUBJEKTY K PODÁNÍ NÁVRHU NA OBNOVU ŘÍZENÍ

Okruh osob, které jsou oprávněné k podání návrhu na povolení obnovy řízení je vymezen ustanovením § 280 odst. 2, 3 TŘ, a to tak, že jde o nejdůležitější strany trestního řízení, přičemž i s ohledem na okruh rozhodnutí uvedených v § 277 a § 278 TŘ se návrh vždy týká osoby obviněného. Návrh na obnovu řízení může podat státní zástupce; obviněný; osoby, které by mohli podat ve prospěch obviněného odvolání a obhájce.⁵⁶

V zájmu zajištění co nejširšího využití institutu obnovy řízení a zajištění nápravy skutkových vad

5.1 STÁTNÍ ZÁSTUPCE

Státní zástupce je jedinou osobou, která může podat návrh na obnovu řízení i v neprospěch obviněného dle § 280 odst. 2. V neprospěch mladistvého tak ovšem může učinit pouze do šesti měsíců od doby, kdy se dozvěděl o skutečnostech odůvodňujících podání návrhu na povolení obnovy řízení, nejdéle však do uplynutí poloviny doby promlčení trestného stíhání (§ 72 odst. 3 ZSVM).

Návrh na obnovu řízení ovšem může podat státní zástupce i ve prospěch obviněného, a to i proti jeho vůli.⁵⁷

⁵⁶ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. *Trestní právo procesní*, 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, 659 - 660 s. , ISBN 978-80-7357-348-5

⁵⁷ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. *Trestní právo procesní*, 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, 660 s. , ISBN 978-80-7357-348-5

5.2 OBVINĚNÝ

Obviněný se může domáhat obnovy řízení pouze ve svůj prospěch, nikoli ve svůj neprospěch nebo ve prospěch či neprospěch jiné osoby, např. spoluobviněného, poškozeného nebo zúčastněné osoby.

Jménem obviněného může podat návrh jeho zákonný zástupce, resp. opatrovník, a obhájce obviněného, kteří za předpokladu, že obviněný je zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je u něj tato jeho způsobilost omezena, tak mohou učinit i proti vůli obviněného.⁵⁸

5.3 OSOBY, KTERÉ MOHOU PODAT VE PROSPĚCH OBVINĚNÉHO ODVOLÁNÍ

Za osoby, které mohou podat ve prospěch obviněného odvolání, považujeme příbuzné obviněného v pokolení přímém, sourozence, osvojitele, osvojence, manžela a druha dle § 247 odst. 2 a u mladistvého i orgán sociálně-právní ochrany dětí, ten však jen do dovršení 19. roku věku mladistvého. Orgán sociálně-právní ochrany dětí tak může činit i proti vůli obviněného.⁵⁹

Podáním návrhu na obnovu řízení, se stávají stranou řízení. Tak těmto osobám zákon nijak neomezuje procesní způsobilost, proto i osoby nezpůsobilé

⁵⁸ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. *Trestní právo procesní*, 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, 660 s., ISBN 978-80-7357-348-5

⁵⁹ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. *Trestní právo procesní*, 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, 660 s., ISBN 80-7357-348-5

k právním úkonům mohou podat návrh na obnovu řízení a mohou tak učinit i prostřednictvím svého zákonného zástupce.⁶⁰

5.4 OBHÁJCE

5.4.1 OBHÁJCE OBVINĚNÉHO V ŘÍZENÍ PROTI UPRCHLÉMU

V řízení proti uprchlému může návrh podat obhájce obviněného i zákonný zástupce obviněného a to i proti vůli obviněného, pokud je obviněný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je jeho způsobilost omezena.

5.4.2 OBHÁJCE MLADISTVÉHO

V případě řízení proti mladistvému může podat obhájce návrh na obnovu, ovšem do dovršení 18. roku věku, popř. nabytím zletilosti uzavřením manželství, což je nelogické v tom smyslu, že v trestním řízení se považuje stále jako mladiství, i když dosáhl zletilosti před dovršením věku 18. Let uzavřením manželství, ale ve vztahu k obhájci už je brán jako zletilý.

⁶⁰ Husár, E. *Odvolaie v Československom socialistickom trestnom práve procesnom*, Bratislava, 1961, 199 s.

5.5 ORGÁN SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ

Orgán pověřený péčí o mládež může podat návrh na obnovu řízení ve prospěch mladistvého a to i proti jeho vůli. Orgán sociálně-právní ochrany dětí je nezávislý orgán, jedině, co je pro něj směrodatné při rozhodování, zda podat návrh na obnovu řízení, je prospěch mladistvého

5.6 ZPĚTVZETÍ NÁVRHU NA OBNOVU ŘÍZENÍ

Dle § 280 odst. 4 TŘ mohou oprávněné osoby výslovným prohlášením vzít návrh na obnovu řízení zpět až do doby, než se soud prvního stupně rozhodující o návrhu odebere k závěrečné poradě.

Návrh na povolení obnovy řízení podaný ve prospěch obviněného jinou oprávněnou osobou nebo za obviněného obhájcem nebo zákonným zástupcem může být vzat zpět jen s výslovným souhlasem obviněného. To neplatí, pokud takový návrh podal státní zástupce nebo byl-li takový návrh podán oprávněnou osobou po smrti obviněného.

Zpětvzetí návrhu na povolení obnovy řízení vezme usnesením na vědomí předseda senátu soudu prvního stupně. Taková rozhodnutí nebrání opětovnému podání návrhu na povolení obnovy řízení.

5.7 OKOLNOSTI VYLUČUJÍCÍ PODÁNÍ NÁVRHU NA OBNOVU ŘÍZENÍ

5.7.1 ČASOVÁ OMEZENOST

Dle § 279 písm. b) TŘ při podání návrhu na obnovu řízení rozlišujeme dvě časové lhůty. První se váže k podání návrhu ve prospěch obviněného, v tomto případě samotné podání není nijak časově omezeno. Naproti tomu podání návrhu na obnovu řízení v neprospěch obviněného je omezeno v délce poloviny promlčecí doby trestného činu, o kterém se vedlo trestní stíhání.

5.7.2 ZÁNİK TRESTNOSTI

Nelze podat návrh na obnovu řízení v neprospěch obviněného, kdy trestnost činu zanikla, nebo se na čin vztahuje rozhodnutí prezidenta republiky, kterým nařídil, aby se v trestním stíhání nepokračovalo, nebo obviněný zemřel.

Trestnost u trestného činu zaniká, momentem kdy čin přestane být pro společnost nebezpečný a již není součástí trestního zákona. Jedná se např. o okolnost, kdy se trestný čin přetransformuje na přestupek.

7. ŘÍZENÍ O NÁVRHU NA POVOLENÍ OBNOVY

V řízení na povolení obnovy řízení se řeší otázka, zda jsou splněny zákonné podmínky pro to, aby věc byla znovu ať již v celém rozsahu nebo jen zčásti meritorně řešena, tedy zda se obnova povolí či zda se návrh na povolení obnovy řízení zamítne.⁶¹

7.1 PŘÍSLUŠNOT SOUDU

Příslušnost k rozhodování o návrhu na povolení obnovy je stanovena v závislosti na tom, ve kterém stádiu řízení se původní trestní stíhání skončilo. Pravidlem však je, že o návrhu na povolení obnovy řízení rozhoduje vždy soud. Neuplatní se ale obvyklý devolutivní účinek.

Skončilo-li původní řízení usnesením státního zástupce o zastavení trestního stíhání nebo o postoupení věci jinému orgánu, popř. rozhodnutím státního zástupce o podmíněném zastavení trestního stíhání nebo o narovnání, rozhoduje o návrhu na povolení obnovy řízení soud, který byl příslušný rozhodovat o žalobě. Užije se zde obecných ustanovení o věcné a místní příslušnosti. Vychází se přitom z právní kvalifikace skutku v době zastavení trestního stíhání, tj. podle kvalifikace uvedené v usnesení o zastavení trestního stíhání. Pokud však návrh na povolení obnovy řízení obsahuje nov skutečnosti nebo důkazy, které by mohly odůvodnit jiné závěry o právním posouzení skutku, je třeba posuzovat věcnou příslušnost soudu podle této nové právní kvalifikace.

⁶¹ Jelínek, J., a kolektiv. *Trestní právo procesní*, 1. vyd. Praha: LINDE PRAHA a.s., 2007, 524 s.

V ostatních případech, tj. skončilo-li řízení rozsudkem, trestním příkazem nebo usnesením soudu o zastavení trestního stíhání, o postoupení věci jinou orgánu, o podmíněném zastavení trestního stíhání a o schválení narovnání, rozhoduje o návrhu na povolení obnovy řízení ten soud, který v původním řízení ve věci rozhodl v prvním stupni. Státní zástupce však může svým návrhem dosáhnout toho, že o návrhu na povolení obnovy řízení bude rozhodovat krajský soud, ačkoli rozhodoval v původním řízení okresní soud, odůvodní-li tento návrh tím, že vzhledem ke skutečnostem nebo důkazům, které vyšly nově najevo, jde o trestný čin náležící do příslušnosti krajského soudu.

O návrhu na povolení obnovy rozhoduje soud zásadně ve veřejném zasedání. Může však zamítnout návrh v neveřejném zasedání, je-li podán osobou neoprávněnou nebo obnova není přípustná nebo je vyloučena anebo návrh je pouhým opakováním návrhu již dříve pro nedůvodnost zamítnutého.

Je-li pro rozhodování o návrhu na povolení obnovy třeba objasnit nějakou okolnost, je předseda senátu oprávněn provést podle pravidel trestního řádu potřebné šetření, anebo požádat o jeho provedení některý jiný orgán činný v trestním řízení. Byl-li podán návrh na povolení obnovy řízení ve prospěch obviněného, může soud, považuje-li to za vhodné, odložit nebo přerušit výkon trestu.

7.2 ROZHODNUTÍ O NÁVRHU NA POVOLENÍ OBNOVY ŘÍZENÍ

Soud může o návrhu na povolení obnovy řízení rozhodnout pouze dvěma způsoby a to že návrhu vyhoví nebo ho zamítne. O návrhu na povolení obnovy řízení rozhoduje soud vždy usnesením.

7.2.1 ZAMÍTNUTÍ NÁVRHU

Soud návrh na povolení obnovy řízení zamítne, byl-li podán osobou neoprávněnou, není-li obnova řízení proti napadenému rozhodnutí nebo jeho výroku vůbec přípustná, je-li obnova vyloučena, anebo shledá-li, že důvody uvedené v § 278 TŘ dány nejsou.⁶²

V § 283 TŘ jsou stanoveny jak důvody formální pro zamítnutí návrhu tak důvody věcné. Zamítnutí z formálních důvodů je pod písmeny a) až c), věcné pod písmenem d).

Soud návrh na povolení obnovy zamítne:

a) Byl-li podán návrh na povolení obnovy osobou neoprávněnou, tedy podala jej osoba, která není uvedena v § 280 odst. 2 nebo 3 TŘ, nebo podala jej tato osoba proti výroku, proti němuž není oprávněna jej podat.⁶³

b) Není-li podání návrhu na povolení obnovy přípustný. Přípustný je jen Proti pravomocným rozhodnutím stanovených v § 277 TŘ. Podá-li oprávněná osoba návrh na obnovu řízení proti jinému pravomocnému rozhodnutí než je

⁶² Jelínek, J., a kolektiv. *Trestní právo procesní*, 1. vyd. Praha: LINDE PRAHA a.s., 2007, 456 s.

⁶³ Šámal, P., Král, V., Baxa, J., Púry, F. *Trestní řád: Komentář II. díl*, 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002, 1769 s., ISBN 80-7179-6634-4

pravomocný rozsudek, pravomocný trestní příkaz, pravomocné usnesení o zastavení trestního stíhání, pravomocné usnesení o postoupení věci jinému orgánu, pravomocné usnesení o schválení narovnání, pravomocné usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání, soud návrh zamítne.

c) Obnova je vyloučena podle § 279 TŘ a tudíž musí příslušný soud návrh na obnovu řízení zamítnout, byl-li podán v neprospěch obviněného přesto, že existují důvody, které ji vylučují. Těmito důvody jsou zánik trestnosti činu; zánik trestnosti činu; uplynutí lhůty v délce jedné poloviny promlčecí doby trestného činu, o kterém se vedlo trestní stíhání; na čin se vztahuje rozhodnutí prezidenta republiky, který nařídil, aby se v trestním stíhání nepokračovalo; smrt obviněného, která však musela nastat po právní moci napadeného rozhodnutí o povolení obnovy řízení.⁶⁴

Každá z těchto okolností musí nastat až po právní moci rozhodnutí a musí existovat v době rozhodování o návrhu na obnovu řízení.

d) Nejčastějším důvodem zamítnutím obnovy řízení je případ, kdy návrh na obnovu není důvodný. K zamítnutí zde dojde především tehdy, nejsou-li v návrhu uplatněny skutečnosti či důkazy, které by byly orgánům činným v trestním řízení při předcházejícím projednání neznámé. Tak je tomu v případě, že návrh neobsahuje žádné relevantní skutečnosti či důkazy, které by byly orgánům činným v trestním řízení při předcházejícím projednání neznámé. Tak je tomu v případě, že návrh neobsahuje žádné relevantní skutečnosti či důkazy, nebo jen takové, které už byly dříve známé.⁶⁵

⁶⁴ Šámal, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*, 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1999, 136 s., ISBN 80-7179-249-7

⁶⁵ Šámal, P., Král, V., Baxa, J., Púry, F. *Trestní řád: Komentář*, 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 1997, 1315 s., ISBN 80-210-2275-2

Další okolností shledání nedůvodnosti návrhu na obnovu řízení je, že nové skutečnosti nebo důkazy by nemohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečností a důkazy známými již dříve odůvodnit jin rozhodnutí o vině, o trestu nebo o nároku na náhradu škody.⁶⁶

7.2.2 POVOLENÍ OBNOVY ŘÍZENÍ

Povolí-li soud obnovu řízení, vždy zároveň napaden rozhodnutí zruší zcela nebo v části, v níž je návrh důvodný. Bez tohoto výroku nelze v řízení o povolení obnovy pokračovat. Výjimkou ze zásady vázanosti soudu návrhem je věta druhá ustanovení § 284 odst. 1 TŘ, která soudu ukládá povinnost, zrušil-li výrok o vině, zrušit i celý výrok o trestu, popř. další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad, a dále ustanovení § 285 TŘ o *beneficiu cohaesionis*. Též ohledně spoluobviněného nebo zúčastněné osoby se tu užije ustanovení § 284 odst. 1 o zrušení výroku a rozhodnutí navazujících na zrušené rozhodnutí nebo jeho část.

Proti rozhodnutí o návrhu obnovy řízení je dle ustanovení § 286 odst. 3 TŘ přípustná stížnost, která má odkladný účinek.⁶⁷

⁶⁶ Šámal, P., Král, V., Baxa, J., Púry, F. *Trestní řád: Komentář II. díl*, 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002, 1770 s., ISBN 80-7179-6634-4

⁶⁷ Jelínek, J., a kolektiv. *Trestní právo procesní*, 1. vyd. Praha: LINDE PRAHA a.s., 2007, 456 - 457 s.

7.3 ŘÍZENÍ PO POVOLENÍ OBNOVY

Řízení po povolení obnovy (*iudicium rescisorium*) přichází v úvahu, jen když soud alespoň částečně vyhověl návrhu na obnovu řízení, pravomocně povolil obnovu a zrušil původní napadené pravomocné rozhodnutí., které by jinak představovalo překážku pro další řízení. Byl-li návrh na obnovu pravomocně zamítnut v celém rozsahu, další řízení už nepřichází v úvahu.

Další řízení je zde vázáno na skutečnost, že usnesení, jímž byla povolena obnova řízení, nabylo právní moci.⁶⁸

Byla-li povolena obnova řízení, které skončilo usnesením státního zástupce o zastavení trestního stíhání nebo postoupení věci jinému orgánu, popř. usnesením státního zástupce o podmíněném zastavení trestního stíhání, pokračuje se v přípravném řízení. Z povahy věci plyne, že se v přípravném řízení pokračuje i tam, kde trestní stíhání skončilo usnesením soudu o schválení narovnání v přípravném řízení podle § 314 TŘ. V přípravném řízení se pokračuje tam, kde skončilo. To znamená, že se dál provádí na podkladě důkazů původních s tím, že jsou tyto důkazy doplněny o ty, jež vyšly nově najevo, popř. důkazy, jimiž se prokazují nově najevo vyšlé skutečnosti. Povinností orgánů činných v přípravném řízení je však i v obnoveném řízení postupovat podle zásad vyjádřených v § 2 odst. 5 TŘ a z vlastní iniciativy doplnit případně dokazování i nad rámec skutečností a důkazů uvedených v návrhu na obnovu řízení. Přípravné řízení pak končí způsobem uvedeným v § 166 až § 178 TŘ, tj. podá se obžaloba nebo se trestní stíhání zastaví neb se věc postoupí. V úvahu přicházejí samozřejmě i odklony trestního stíhání podle § 307 a § 314.

⁶⁸ Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. *Trestní právo procesní*, 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, 667 s.

V podstatě stejně se postupuje, jestliže spolu s povolením obnovy řízení skončeného rozsudkem, trestním příkazem, usnesením soudu o zastavení trestního stíhání, popř. o schválení narovnání podle § 309 TŘ byla věc podle § 284 odst. 2 TŘ vrácena státnímu zástupci k došetření. Byla-li však v takovém případě povolena obnova, jen pokud jde o některý z trestných činů, za něž byl uložen úhrnný nebo souhrnný trest, soud, jenž povolil obnovu, po právní moci tohoto rozhodnutí takovou věc vyloučí a ve veřejném zasedání stanoví rozsudkem přiměřený trest za zbývající trestné činy. Ohledně trestného činu, jehož se obnova týká, se bude pokračovat v přípravném řízení.

V ostatních případech pokračuje soud, který obnovu povolil, v prvním stupni v řízení na podkladě původní obžaloby. Věc se dostává do stádia obdobného, jako když odvolací soud zrušil rozsudek prvního stupně a věc mu vrátil k novému projednání a rozhodnutí. Jestliže byl na obviněném vykonán trest odnětí svobody uložený původním rozsudkem, rozhodne soud po pravomocném povolení obnovy řízení neprodleně o vazbě.

Byla-li povolena obnova řízení jen ve prospěch obviněného, platí pro další řízení zákaz *reformationis in peius*. Tento zákaz byl u obnovy řízení jako jediného opravného prostředku trestního řízení ponechán v původní podobě omezující se jen na výrok o trestu. Znamená, že v novém, obnoveném, řízení lze i v případě, že obnova řízení byla povolena jen v jeho prospěch, obviněného uznat vinným i těžším trestným činem, nelze mu však uložit přísnější trest. Tento zákaz platí jak pro rozhodování soudu, který rozhoduje v obnoveném řízení, tak i pro případná další stádia trestního stíhání, která mohou po povolení obnovy následovat, a to do právní moci nového rozsudku. Zákaz reformace *in peius* platí i v případě, kdy je ukládán souhrnný trest k trestu stanovenému soudem, který povolil obnovu podle § 288 odst. 3 TŘ.

Dalšími důvody povolení obnovy řízení je jen ve prospěch je obviněného jsou nepřípustnost zastavení trestního stíhání pro úmrtí obviněného a nepřípustnost započtení doby od právní moci původního rozsudku do právní moci usnesení povolujícího obnovu do promlčecí doby.

Jestliže v obnoveném řízení byl obviněný zproštěn obžaloby nebo bylo trestní stíhání proti němu zastaveno, má nárok na náhradu škody, stejně jako ten, kdo v obnoveném řízení byl odsouzen k mírnějšímu trestu, než který byl na něm vykonán na základě původního rozsudku nebo trestního příkazu.⁶⁹

⁶⁹ Jelínek, J., Drašík, A., Hasch, K., Nováková, J., Nováková, Š., Sovák, Z., Ševčík, V. *Trestní právo procesní*, 3. vyd. Praha: EUROFLEX BOHEMIA, 2003, 524 s., ISBN 80-86432-58-0

8. Porovnání se zahraniční právní úpravou

Pro porovnání naší úpravy obnovy řízení jsem si vybral slovenskou právní úpravu mimořádných opravných prostředků.

Slovenský trestný řád obsahuje rovněž tři typy mimořádných opravných prostředků jako je to v případě české úpravy. Slovenskými mimořádnými opravnými prostředky jsou zrušení pravomocného rozhodnutí v přípravném řízení, dovolání a obnova řízení.

Donedávna slovenský trestný řád obsahoval ještě jeden speciální institut obnovy řízení a to tzv. mimořádným dovoláním, kterým disponoval ministr spravedlnosti a generální prokurátor. Mimořádné dovolání směřovalo proti rozhodnutí dovolacího soudu, jelikož důvody pro jeho podání se částečně kryly s dovolacími důvody.

8.1 ZRUŠENÍ PRAVOMOCNÉHO ROZHODNUTÍ V PŘÍPRAVNÉM ŘÍZENÍ

Zrušení pravomocného rozhodnutí v přípravném řízení generálním prokurátorem, je jedním z mimořádných opravných prostředků na Slovensku. Generálního prokurátora bychom mohli přirovnat k českému nejvyššímu státnímu zástupci.

Generální prokurátor může do tří měsíců od nabytí právní moci zrušit rozhodnutí státního zástupce, nebo policejního orgánu, v případě, že takovým rozhodnutím nebo v řízení jemu předcházejícím byl porušen zákon, a bylo tak podstatně pochybeno a mohlo tím být ovlivněno rozhodnutí ve věci.

Generální prokurátor vydává usnesení stanovující, že napadeným rozhodnutím byl porušen zákon, zruší rozhodnutí, nebo jeho část, popřípadě i předcházející řízení, a buď přikáže věc orgánu, o jehož rozhodnutí jde, aby znovu konal řízení ve věci a rozhodl, nebo sám rozhodne ve věci. Jestliže generální prokurátor rozhodnutí nezruší, může věc vrátit k novému prošetření s tím, aby příslušný orgán doplnil výrok nebo jeho část.

Tento opravný prostředek se snaží napravit nezákonné rozhodnutí v rámci struktury orgánů činných v přípravném řízení a nahradit tak zrušenou stížnost pro porušení zákona.⁷⁰

8.2 DOVOLÁNÍ

Dovolání je v pořadí druhým opravným prostředkem na Slovensku. Tento mimořádný institut je možné uplatnit pouze proti pravomocnému rozhodnutí soudu. Zde se setkáváme se zásadní odlišností oproti české právní úpravě, na Slovensku je možné podat dovolání nejen proti rozhodnutí soudu druhého stupně, ale tak proti rozhodnutí soudu prvního stupně.

⁷⁰ Ivor, J., a kolektiv. *Trestné právo procesné*, 1. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2006, 753 s., ISBN 80-878-11-X

Oprávněnými osobami pro podání dovolání jsou obviněný, ministr spravedlnosti, generální prokurátor a s výslovným písemným souhlasem obviněného i jeho příbuzný v přímém pokolení, sourozenec, osvojitel, osvojenec, manžel nebo druh, také oprávněná osoba proti některému výroku nebyl učiněn. V případě, že je obviněný mladistvý, nebo osobou zbavenou způsobilosti k právním úkonům či jen tato omezena, mohou též její zákonný zástupce nebo obhájce podat i proti její vůli dovolání. Poškozený není oprávněný k podání dovolání.⁷¹

Lhůta k podání dovolání je tři měsíce a podává se u soudu prvního stupně. O dovolení rozhoduje Nejvyšší soud.

8.3 OBNOVA ŘÍZENÍ

Třetím mimořádným opravným prostředkem na Slovensku je obnova řízení. Návrh na podání obnovy řízení může být podán jak ve prospěch, tak v neprospěch obviněného.

K podání návrhu na obnovu řízení jsou oprávněny ve prospěch obviněného samotný obviněný, prokurátor a ty osoby, které jsou oprávněny podat v jeho prospěch odvolání. V neprospěch obviněného smí navrhnout obnovu řízení pouze prokurátor.

⁷¹ Sekvard, O. *Mimořádné opravné prostředky ve slovenském trestním řízení. Trestněprávní revue*, Praha: C. H. Beck, 2006, č. 11, 324-336 s., ISSN 1213-5313

Podání návrhu na obnovu řízení se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, jenž je zároveň příslušný k rozhodnutí o povolení obnovy, ale na rozdíl od české právní úpravy zde platí, že pokus skončilo řízení pravomocným rozhodnutím soudu, rozhoduje o povolení obnovy jiný samosoudce či jiný senát soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni.⁷²

Na rozdíl od českého trestního řádu, nezná slovenská právní úprava časové omezení, do kdy má být podán návrh v neprospěch obviněného uplynutím lhůty v délce jedné poloviny promlčecí doby trestného činu, o kterém se vede trestní stíhání

⁷² Ivor, J., a kolektiv. *Trestné právo procesné*, 1. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2006, 753 s., ISBN 80-878-11-X

9. ÚVAHY DE LEGE FERENDA

I přes to, že současný trestní řád, zákon č. 141/1961 Sb., prošel v době porevoluční mnohými novelizacemi, které tento právní předpis upravily od dob minulých k současným, určitě by si zasloužil po vzoru trestního zákoníku, zákon č. 40/2009 Sb., kompletní přepracování jelikož, je stále stávající právní úpravě několik sporných otázek, které by bylo třeba upravit vhodněji a přesněji.

Vhodněji a přesněji by měl být úpraven především návrh na povolení obnovy řízení. Přijde mi chybné, že o návrhu na povolení obnovy řízení rozhoduje stejný senát, který v dané věci již rozhodl. Lepším řešením dle mého názoru by bylo, aby o obnově řízení rozhodoval Nejvyšší soud nebo aby byl zřízen nový soudní institut, který by se zabýval mimořádnými opravnými prostředky. Tato změna by byla vhodná vzhledem k objektivnosti, protože soud, který o věci již rozhodoval ho má prostudovaný z dřívějších a tudíž nemůže zaručit takovou objektivnost jako soud od něj odlišný.

Dalším bodem, je zákaz *reformationis in peius*, který je u obnovy řízení upraven jen ve vztahu k výroku o trestu. Díky tomu však hrozí obviněnému, že nov rozhodnutí pro něho bude méně příznivé a to i v situaci, kdy bylo řízení obnoveno v jeho prospěch. Pro tyto účely zde máme státní zastupitelství, které může v dané lhůtě žádat obnovu řízení neprospěch obviněného.

A v poslední řadě si myslím, že by bylo vhodné upravit jakousi hierarchii mimořádných opravných prostředků, aby se tím předcházelo spekulacím, jaký mimořádný opravný prostředek má přednost před ostatním.

10. ZÁVĚR

Ve své diplomové práci jsem se věnoval institutu obnovy řízení v trestném právu. Obnova řízení je mimořádným opravným prostředkem, který směřuje proti skutkovým vadám pravomocného rozhodnutí.

Mimořádnost tohoto opravného prostředku spočívá především v tom, že neprobíhá pravidelně, dochází k němu pouze výjimečně. Trestní řád, zákon č. 141/1961 Sb., zná tři typy mimořádných opravných prostředků, krom již výše zmíněné obnovy řízení jsou jimi dále dovolání a stížnost na porušení zákona.

Smyslem obnovy řízení je odstranění nedostatků ve skutkových zjištěních, ke kterým došlo proto, že v původním řízení nebyly známy všechny rozhodné skutečnosti a důkazy, přičemž tyto chybějící skutečnosti a důkazy pro spravedlivé posouzení věci vyšly najevo až po tom, co původní rozhodnutí nabylo právní moci.

Cílem mé diplomové práce bylo komplexně poznat a popsat podstatu a problematiku institutu obnovy řízení jak v českém právu, tak v zahraničním. V úvodu své práce se věnuji principům a zásadám, které ovlivňují trestní řízení, tudíž i obnovu řízení.

Dále jsem se snažil přiblížit jaké má postavení obnova řízení mezi dalšími instituty mimořádných opravných prostředků a především pak jakým způsobem lze samotné obnovy řízení dosáhnout, kdo může podat návrh na obnovu řízení atd.

V hodnotící úvaze *de lege ferenda* jsem si dovolil poukázat na jisté nedostatky, se kterými se můžeme v případě obnovy řízení setkat.

11. POUŽITÁ LITERATURA

- Císařová, D., a kol. Trestní právo procesní. Praha: Linde, 2002, ISBN 80-7201-374-2
- Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. a kol. Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: ASPI, 2008, ISBN 978-80-7357-348-5
- Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T., Kloučková, S., Mandák, V., Púry, F., Repík, B., Růžek, A. *Trestní právo procesní*, 4. vyd. Praha: Linde Praha, 2006, ISBN 80-7201-594-X
- Fryštát, M. a kol. Trestní právo procesní. Ostrava: KEY Publishing, 2012, ISBN 978-80-7418-160-3
- Husár, E. *Odvolanie v Československom socialistickom trestnom práve procesnom*, Bratislava, 1961
- Ivor, J., a kolektiv. *Trestné právo procesné*, 1. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2006, 753 s., ISBN 80-878-11-X
- Jelínek, J., Sovák, Z. Trestní právo procesní. Praha: Eurolex Bohemia, 2001, ISBN 80-7201-304-1
- Jelínek a kol. Trestní právo procesní. 1. vydání podle novelizované právní úpravy účinné od 1. 1. 2010. Praha: Leges 2010, ISBN 978-80-87212-30-1
- Jelínek, J., Draštík, A., Hasch, K., Nováková, J., Nováková, Š., Sovák, Z., Ševčík, V. *Trestní právo procesní*, 3. vyd. Praha: EUROFLEX BOHEMIA, 2003, ISBN 80-86432-58-0
- Musil, J., Kratochvíl, V., Šámal, P. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo procesní 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999
- Musil, J., Kratochvíl, V., Šámal, P. a kol. Kurs trestního práva: Trestní právo procesní. 2. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, ISBN 80-7179-678-6

- Šámal, P. Základní zásady trestního řízení v demokratickém systému. Praha: CODEX Bohemia, 1999, ISBN 80-85963-89-2
 - Šámal, P. a kol. Trestní řád. Komentář. 6. vydání, Praha: C. H. Beck, 2008, ISBN 978-80-7400-043-0
 - Šámal, P. Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999, ISBN 80-7179-249-7
 - Šámal, P., Král, V., Baxa, J., Púry, F. *Trestní řád: Komentář II. díl*, 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002, ISBN 80-7179-6634-4
-

- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR č. 35/1988 Sb.rozh. tr.
 - Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR č. 20/1966 Sb. rozh. tr.
 - Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR č. 3/1974 Sb. rozh. tr.
-

- Hasch, K.: Některé otázky související s podmíněným zastavením trestního stíhání a schválením narovnání jako překážky věci rozhodnuté podle § 11 odst. 1 písm. f) TrŘ. *Trestní právo*. Praha: Novatrix, 1996, č. 3, ISSN 1214-3758
- Sekvard, O. *Mimořádné opravné prostředky ve slovenském trestním řízení. Trestněprávní revue*, Praha: C. H. Beck, 2006, č. 11, 324-336 s., ISSN 1213-5313

12. RESUMÉ

In my thesis, I would like to focus on the Institute extraordinary appeal retrial in criminal law. This institution is regulated by Act No. 141/1961 Coll. in the Code of Criminal Procedure. His genius lies in the fact that it served an appeal after final contested decision, which is not standard, and therefore with this institute encountered very rarely.

In The first part describes a system of extraordinary appeals in criminal law in the Czech Republic. I would also like to mention the principles and rules that govern criminal proceedings, including a retrial. After a closer focus on the actual retrial, namely legislation, theory and practice.

Next, compare the Slovak legislation extraordinary remedies, including recovery management with Czech legislation. Slovak legislation I chose for this reason, because we have created in the recent history of a state that had one uniform legislation, and I think it will be interesting with the passage of twenty years to see how the individual countries within the institute develops.